

اصول قانون اساسی

در تونظرات شورای نگهبان

عنوان

بررسی اصل دوازدهم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۱۸

تاریخ: ۱۳۹۳/۷/۹



پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل دوازدهم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۱۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۷/۹

پژوهشکده شورای نگهبان



فهرست مطالب

اصل دوازدهم.....	۲
۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی.....	۲
۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح جرایم سیاسی.....	۲
۱-۲- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه کانون کارشناسان رسمی دادگستری.....	۲
۱-۳- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران.....	۳
۱-۴- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران.....	۳
۱-۵- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.....	۴
۱-۶- نظر شماره شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور مصوب.....	۵
۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران.....	۵
۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان.....	۵
۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی....	۵
۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان.....	۵

اصل دوازدهم

دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیرقابل تغییر است و مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی دارای احترام کامل می باشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاهها رسمیت دارند و در هر منطقه ای که پیروان هر یک از این مذاهب اکثریت داشته باشند، مقررات محلی در حدود اختیارات شوراها بر طبق آن مذهب خواهد بود، با حفظ حقوق پیروان سایر مذاهب.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۶۲۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح جرایم سیاسی مصوب ۱۳۸۰/۳/۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- عبارت «و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» موضوع بند (الف) ماده (۱۴)^۱، مغایر اصل دوازدهم قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱-۲- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۰۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۰/۵/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- با توجه به اینکه مطابق اصل ۱۲ قانون اساسی دین رسمی ایران اسلام

۱. ماده ۱۴- اعضای هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

الف- متدین به دین مقدس اسلام و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ب- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹- اعضای هیئت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

الف- متدین به دین مقدس اسلام.

ب- ...

می‌باشد، عبارت «ادیان رسمی کشور» موضوع بند (الف) ماده (۱۵)^۱ مغایر اصل دوازدهم قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۵۶۰ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۷ شورای نگهبان در خصوص طرح ایجاد سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- با توجه به کلمه «رسمیت» در تبصره (۱) ماده (۲۲)^۲، از این جهت که دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی‌عشری است، این تبصره مغایر اصول ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۴- نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۵۲۴ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۷ مجلس شورای اسلامی:

۱. ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناس رسمی باید واجد شرایط ذیل باشند:
 - الف- متدین به یکی از ادیان رسمی کشور و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.
 - ب- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۵- متقاضیان اخذ پروانه کارشناس رسمی علاوه بر وثاقت باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف- متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.

 - ب- ...
۲. ماده ۲۲- شرایط انتخاب‌شوندگان هیئت‌های مدیره نظام پرستاری شهرستان‌ها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر است:
 - ۱- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.
 - ۲- ..
 - ۵- پایبندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۱- اقلیت‌های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره (۱) بند (۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

تبصره ۱- اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند، مشروط به اینکه تجاهر به نقض احکام اسلامی را ننمایند.

۱-۴-۱- با توجه به کلمه «رسمیت» در تبصره بند (۴) ماده (۱۹)،^۱ از این جهت که دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است، این تبصره مغایر اصول ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۵- نظر شماره ۸۲/۳۰/۶۸۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ کمیسیون مشترک اجتماعی، امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- بند (الف) ماده (۱۶)^۲ که صرف اعتقاد به اسلام را بدون تذکر به التزام عملی کافی دانسته است، خلاف شرع و مغایر بند (۱) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد. همچنین اطلاق بند (الف) از این نظر که می‌تواند موجب نیل غیرمسلمان به مراتبی از فرماندهی شود که تقید به اسلام در آن شرط است، خلاف شرع شناخته شد و نیز با توجه به اینکه دین رسمی کشور، اسلام است، به کار بردن ادیان رسمی در بند مزبور، مغایر اصل دوازدهم قانون اساسی شناخته شد.

۱. ماده ۱۹- شرایط انتخاب‌شوندگان اعضای شورای مرکزی عبارتند از:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- ...

۴- اظهار التزام به دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره- اقلیت‌های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تابع دین رسمی خود می‌باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۸- شرایط انتخاب‌شوندگان اعضای شورای مرکزی و شورای منطقه و هیئت بازرسان علاوه بر مورد وثوق بودن، عبارتند از:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲- ...

۴- اظهار التزام به دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره- اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تابع دین خود می‌باشند.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه ذیل اصل سوم، شماره ۱-۵۷.

۱-۶- نظر شماره ۱۴۸۴۲/۳۰/۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۶-۱- عبارت «اقلیت‌های دینی رسمی» در بند (م) تبصره (۲)،^۱ مغایر اصول ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

۱. م- در سال ۱۳۸۵ به منظور تسهیل و کمک در امور گازرسانی و لوله‌کشی گاز و فاضلاب منازل، به هر یک از متقاضیان معرفی شده از سوی شرکت‌های گاز استانی در واحدهای شهرستانی و شرکت‌های آب و فاضلاب استان با اولویت متقاضیان استانی و ادارات شهرستان به ازای هر واحد مسکونی به ترتیب مبلغ یک میلیون و پانصد هزار (۱/۵۰۰/۰۰۰) ریال و چهار میلیون (۴/۰۰۰/۰۰۰) ریال تسهیلات با دوره بازپرداخت سه ساله از تسهیلات این تبصره تا سقف سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جهت لوله‌کشی گاز و پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال جهت لوله‌کشی آب و فاضلاب با تأیید شرکت‌های آب و فاضلاب و بدون اخذ وثیقه پرداخت می‌گردد. مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور، مساجد، حسینیه‌ها و معابد اقلیت‌های دینی رسمی از پرداخت حق انشعاب گازرسانی، آب، فاضلاب و برق معاف می‌باشند. به منظور تسهیل در واگذاری انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب به شرکت‌های ذی‌ربط اجازه داده می‌شود تا براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، با درخواست متقاضیان نسبت به واگذاری اقساطی انشعاب حداکثر تا سه سال بدون محاسبه سود و کارمزد، اقدام نمایند. در سال ۱۳۸۵ تأمین هزینه برق جهت روشنایی برق میدین و پارک‌ها در شهرهای با جمعیت زیر یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) نفر بر عهده وزارت نیرو می‌باشد. همچنین مساجد و حسینیه‌های روستایی از پرداخت هزینه برق، گاز، آب و فاضلاب معاف می‌باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در بند (م) تبصره (۲)، کلمه «رسمی» حذف و به جای آن «شناخته شده موضوع اصل ۱۳ قانون اساسی» جایگزین شد.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا فو تحت تاثیر بیج قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیج ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)



آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir